

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XIX: 2021

Grudziądz, dnia 26.05.2021 r.

Nr 14 (692)

1236. spotkanie

dr Jerzy Krzyś

Chełmnianin z Grudziądza

Tak można określić bieg życia Stefana Rafińskiego. Urodził się w dniu 7 sierpnia 1929 roku w Grudziądzu w rodzinie maszynisty kolejowego. Tutaj ukończył szkołę podstawową, gimnazjum ogólnokształcące, a potem miejscowe czteroletnie Państwowe Liceum Pedagogiczne, w którym zdał maturę pedagogiczną w 1951 roku, zyskując uprawnienia nauczycielskie. Na tym się kończy dotychczasowy dwudziestoletni grudziądzki okres życia.

Rozpoczął się okres chełmiński, który trwa do dzisiaj. A zaczęło go uzyskanie etatu nauczyciela historii w Liceum Ogólnokształcącym w Chełmnie. Równocześnie studiował zaocznie historię na studiach licencjackich w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Warszawie, a następnie na studiach II stopnia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie otrzymał tytuł magistra w 1972 roku. Mając predyspozycje do pracy naukowej otworzył przewód doktorski na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Gdańskiego, zakończony uzyskaniem stopnia doktora nauk humanistycznych 22 grudnia 1977 roku, za pracę pod tytułem *„Rola Gimnazjum Chełmińskiego w rozwoju kultury polskiej okresu zaboru 1837-1920”*. Nie przestał pracować naukowo dr Stefan Rafiński, jest autorem wielu druków zwartych (książkowych) i dziesiątek artykułów w czasopiśmie, dotyczących głównie Chełmna i Pomorza. Jego ulubioną specjalnością jest opracowywanie dziejów Gimnazjum Chełmińskiego

Dr Stefan Rafiński

i wraz z życiorysami nauczycieli i uczniów oraz kompletowanie biogramów zasłużonych osób z Chełmna i Pomorza Nadwiślańskiego. Wymaga to nieraz żmudnych poszukiwań w różnych archiwach kościelnych i państwowych. Oto tytuły tych prac: „Z dziejów Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Chełmnie” (I wyd. 2001, II wyd. 2002, III wyd. 2007); „chełmiński Słownik Biograficzny” tom I 2006, tom II 2015; Mały słownik biograficzny uczniów Gimnazjum Chełmińskiego z XIX i pocz. XX w.”, Chełmno 2020. W sumie powyższe słowniki zawierają 234 i 51 = 285 szczegółowych biogramów. Doktor opublikował też wiele obszernych życiorysów w różnych czasopismach, z których redakcjami jest w stałym kontakcie. W Rocznikach Grudziądzkich opublikował dr Stefan Rafiński także pięć następujących biogramów:

- Rocz. Grudz., Tom VIII, s. 173, Mieczysław Łyskowski (1825-1894),
- Rocz. Grudz., Tom VIII. s. 177, Bonifacy Łazarewicz (1833-1904),
- Rocz. Grudz., Tom IX, s. 241, Portret zapomnianego dziennikarza pomorskiego Jana Michała Rakowskiego,
- Rocz. Grudz., Tom IX, s. 219, Dr Jan Sujkowski, lekarz i działacz narodowy na Pomorzu,
- Rocz. Grudzi., Tom XIII, s. 287, Dr Klemens Polewski – chełmiński lekarz, społecznik.

Dr Stefan Rafiński

Na tym samym etapie historyka w Państwowym Gimnazjum i Liceum w Chełmnie pracował ofiarnie od 1953 do 1998 roku, to jest 45 lat. Przez ten czas otrzymywał wiele wyróżnień i nagród od Kuratorium Okręgu Szkolnego Bydgoskiego i Ministerstwa Oświaty. Został też odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jeszcze na emeryturze prowadził lekcje i brał czynny udział w pracach swojej szkoły średniej.

W Chełmnie, dr Rafiński cieszy się powszechnym uznaniem. Czego dowodem są choćby dalsze wyróżnienia np. to „Za zasługi dla społeczeństwa i miasta Chełmna” a zgłasza tytuł Honorowego Obywatela Miasta Chełmna, nadany 28 XII 2012 roku.

Dziewięćdziesięcioletni senior dr Stefan Rafiński pracuje dalej naukowo i zbiera materiały do dalszych biogramów zasłużonych Pomorzan. Ale Chełmniaczyn z Grudziądza nie utrzymuje od lat kontaktu ze swoją dawną miejscowością i nawet istnieje pewien rozdźwięk, bo pomyśleć, że w Bibliotece Publicznej w Gru-

dziadzu, w mieście swojego urodzenia, nie ma ani jednej Jego publikacji. Nic nie kupiono i nic nie otrzymano w darze z Chełmna.

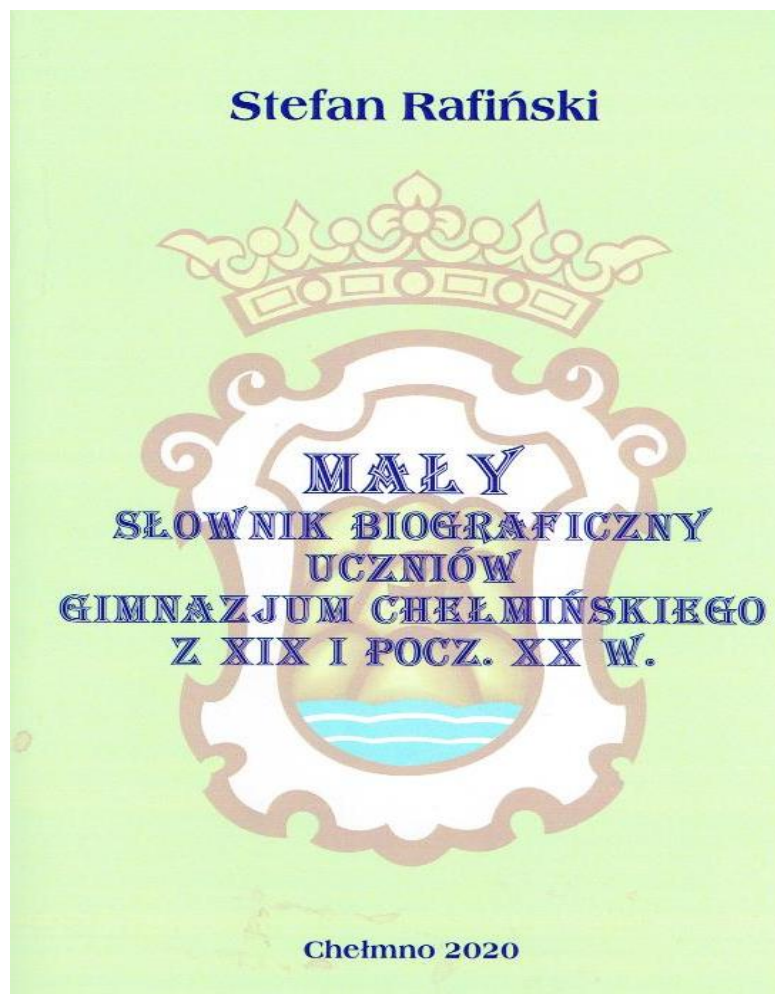
Stefan Rafiński

Z DZIEJÓW
GIMNAZJUM I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
W CHEŁMNIE

Bydgoszcz 2007

Budynek Liceum Ogólnokształcącego w Chełmnie.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.